

2. Artikelsgewijze bemerkingen

- Bij artikel 2 wordt verwezen naar een artikel 2 uit de codex secundair onderwijs. In de codex staan er twee artikels 2. Over welk van de twee artikels gaat het?
- Artikel 4: POV wenst zijn appreciatie uit te spreken over het feit dat er naast duaal leren nog altijd plaats is voor de alternerende beroepsopleiding (ABO).
- Artikel 24:
 - Moeten de middelen voor trajectbegeleider (die verplicht is) komen uit de middelen gegenereerd door het duaal traject of mogen die uit het globale lessenkast komen?
 - Moet er geen andere regelgeving aangepast worden wanneer men vastlegt dat de uren voor trajectbegeleider geen BPT-uren zijn?

GO!

Het GO! is best tevreden met de uitbreiding van de organieke regeling voor duaal leren naar OV3 en OV4 van het buitengewoon secundair onderwijs: er is effectief ook in het buitengewoon onderwijs interesse voor duale trajecten. Het GO! was overigens ook zeer tevreden met een uitbreiding van de proeftuin "Schoolbank op de werkplek" met een bijkomende opleiding BUSO OV3 (medewerker fastfood) en in meer scholen. Het zou goed zijn mochten de ervaringen uit de proeftuin ten volle kunnen worden meegenomen in de verdere uitrol.

Duaal leren is voltijds onderwijs: het gaat dus voltijds om leerlingen. Die volgen dan wel een gedeelte van hun opleiding op de werkplek, maar het zijn, nadrukkelijk, géén werknemers. Een aantal knelpunten moet dan ook dringend worden weggewerkt: de vakantieregeling (met behoud van de schoolvakanties), de leervergoeding, de verzekering, de kwaliteitsborging bij de mentoren... Overigens heeft het GO! dezelfde opmerking al gemaakt naar aanleiding van het ontwerpdecreet duaal leren in het gewoon secundair onderwijs.

Duale trajecten kunnen al starten in 2019-20, ruim vóór de voorziene uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs in OV3. Het GO! aanvaardt, 'in afwachting van', het gebruik van standaardtrajecten. Maar op relatief korte termijn moeten daar curriculumdossiers voor in de plaats komen. In de curriculumdossiers worden uiteraard de beroepskwalificaties, herkenbaar, opgenomen maar dan toch vertaald naar onderwijsdoelen.

Net zoals voor het gewoon secundair onderwijs staat of valt de hele opzet met de beschikbaarheid van kwaliteitsvolle werkplekken, min of meer op maat van leerlingen uit het buitengewoon onderwijs. Het engagement van de sectorfederaties en de werkgevers om die plekken beschikbaar te stellen en een correcte uitvoering te geven aan de bepalingen van artikel 19 (artikel 357/19 van de Codex secundair onderwijs – redelijke aanpassingen) is dan ook cruciaal.

De trajectbegeleider is een sleutelfiguur. Hij is de arm van de school op de werkvloer. Meer nog dan bij duaal leren in het gewoon secundair onderwijs zal hij een sterk ondersteunende rol moeten opnemen. Zoals het nu voorligt, moet dat allemaal gebeuren met uren uit het urenpakket. Het proefproject 'Schoolbank op de werkplek' toont nu al aan dat er te weinig middelen beschikbaar zijn voor een degelijke en kwaliteitsvolle trajectbegeleiding, zeker als naast het duale ook nog een niet-duaal traject wordt aangeboden.

Uiteraard zal Syntra-Vlaanderen in het kwaliteitstoezicht op het onderwijs op de werkplek een cruciale rol spelen. Maar duaal leren is voltijds onderwijs: het is dus ten volle onderwijs óók in de component werkpleklernen. De coördinerende rol in het kwaliteitstoezicht komt dan ook – alleen – de inspectie toe. Ook die opmerking heeft het GO! al eerder gemaakt, n.a.v. het ontwerpdecreet duaal leren in het gewoon secundair onderwijs.

KOV

Katholiek Onderwijs Vlaanderen drukt zijn appreciatie uit voor het opnemen van de opleidingsvormen 3 en 4 van BuSo in duaal leren.

Katholiek onderwijs blijft ook vragende partij om duaal leren uit te breiden naar het volwassenenonderwijs. Omdat BuSo wordt ingeschoven in het bestaande decreet over duaal leren, formuleert Katholiek Onderwijs Vlaanderen dezelfde bedenkingen die het destijds heeft ingebracht.

Met het oog op een succesvolle uitrol betekent dit dat voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen een aantal belangrijke voorwaarden dienen ingevuld of bijgestuurd te worden zoals:

- Definitie van “dual leren”: Katholiek Onderwijs Vlaanderen vindt dat de definitie bijkomende de volgende elementen dient te bevatten:
 - gelijkwaardig kwalificerend traject als dat van de niet-duale variant;
 - gedekt door een (deeltijdse) arbeidsovereenkomst (inclusief pro rato bezoldiging) die wordt opgeschort tijdens de schoolvakanties;
 - een wekelijkse prestatieregeling die wordt bepaald op basis van de wekelijkse lesurentabel van de niet-duale variant van de aanbieder (bv. 34 u.).
- Toepassing van de term “dual”: per standaardtraject kan de wenselijkheid omtrent de verhouding schoolcomponent-werkplekcomponent worden vastgelegd. De werkplekcomponent dient daarbij “substantieel” te zijn. Dit houdt in dat mathematische benadering (gemiddeld 14 uren op schooljaarbasis) wordt verlaten en er een opleidingsovereenkomst wordt afgesloten conform de in het standaardtraject afgesproken gemiddelde wekelijkse aanwezigheid op de werkplek, die minder dan 14 uren kan bedragen.
- Vakantieregeling: de vakantieregeling van het voltijds secundair onderwijs blijft van toepassing is. We spreken daarom dus niet over “verlofdagen” maar wel over “schoolvakantiedagen”. Zoals nu ook al mogelijk is, kan men gebruik maken van de nu al mogelijke flexibele toepassing hiervan: prestaties geleverd op reguliere niet-schooldagen (bv. weekends, schoolvakantiedagen) worden gecompenseerd op reguliere schooldagen.
- Leervergoeding: essentieel aan “dual leren” en het grote verschil met stages is dat er een leervergoeding aan gekoppeld is. De leervergoeding wordt toegekend pro rata van het aantal uur op de (gesimuleerde) werkplek.
- Kwaliteitsborging van de mentor: Omdat de klemtoon ligt op het opleiden van de leerling en dus niet op het werken van de leerling, verbindt Katholiek Onderwijs Vlaanderen de opdracht van de mentor specifiek daaraan. Binnen de werkplekcomponent neemt de mentor a.h.w. de rol over van de leraar binnen de schoolcomponent. De mentor is m.a.w. de persoon die in hoofdzaak zelf instaat voor de opleiding en begeleiding van de leerling. Van hem worden als dusdanig ook de nodige vaardigheden en competenties verwacht die het mogelijk maken dat hij de leerling instrueert en begeleidt in het realiseren van de aan te leren competenties. Conform de verwachtingen t.a.v. de mentor wordt van hem verwacht dat hij minimaal een opleiding tot mentor volgt en een bewijs van goed zedelijk gedrag kan voorleggen zoals gebruikelijk voor het onderwijs (hij maakt van rechtswege immers deel uit van de klassenraad).
- Verzekeringen: voor de tijd en prestaties op de (gesimuleerde) werkplek, de onderneming verzekeringen afsluit voor de leerling dual, analoog aan deze van de werknemers die zij tewerkstelt. Voor de tijd en prestaties binnen de schoolcomponent sluit de aanbieder dual leren (school/centrum) eigen verzekeringen af op basis van de vigerende regelgeving (bv. een arbeidsongevallenverzekering voor de onbezoldigde stagiairs).”

- **Kwaliteitstoezicht:** Katholiek Onderwijs Vlaanderen verzoekt tevens dat de controle op de realisatie van de competenties op de werkplekken (gelet op het verstrekken van een evenwaardige onderwijskwalificatie) en de kwaliteit van de geboden opleiding niet op basis van een major-minorrol zou worden opgenomen door Syntra Vlaanderen en de Vlaamse onderwijsinspectie, maar wel op een equivalente basis.

Bij artikel 13 vraagt Katholiek Onderwijs Vlaanderen om de bepaling dat de Vlaamse Regering nog bijkomende voorwaarden of beperkingen verbinden aan de organisatie van deze structuuronderdelen te schrappen omdat de decreetgever zelf reeds een groot aantal voorwaarden en criteria vastlegt.

Bij artikel 19 verduidelijkt de memorie van toelichting de toepassing van de redelijke aanpassingen, waarbij het onderscheid wordt gemaakt tussen de redelijke aanpassingen die de werkcomponent en aanpassingen die de schoolcomponent betreffen. Indien de aanpassingen de schoolcomponent betreffen worden ze opgenomen in het handelingsplan. Het is voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen essentieel dat ook de redelijke aanpassingen van de werkcomponent bepaald worden binnen het individueel handelingsplan. Het individueel handelingsplan omschrijft de totaliteit van de opleiding en de werkcomponent maakt daar onlosmakelijk deel van uit. De kracht van BuSO is dat het werkt op basis van het cyclisch proces van handelingsplanning.

OVS

OVS waardeert de inspanningen van de Vlaamse Regering om te voorzien in:

- De mogelijkheid om een duaal traject, eventueel ook in een modulaire structuur, organiek te kunnen inrichten in het buitengewoon secundair onderwijs OV3 en OV4
- Het behoud van de integratiefase/alternerende beroepsopleiding zodat maximaal gekozen kan worden voor het meest optimale leertraject voor de leerling
- De erkenning van de nood aan een sterkere trajectbegeleiding voor deze doelgroep

Eerdere bedenkingen die OVS uitte bij het decreet betreffende het duaal leren in het gewoon secundair onderwijs blijven voor OVS van kracht over regelingen omtrent de leervergoeding, verzekering, vakantieregeling, kwaliteitsborging mentoren, tijdsinvestering door de trajectbegeleider en een terugvalbasis voor leerling duaal. Deze laatste drie zijn in het licht van deze doelgroep zo mogelijk nog belangrijker.

OVS vraagt bijkomend voor dit decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs OV3 & OV4:

- Voldoende flexibiliteit te voorzien binnen de standaardtrajecten zodat een traject op maat van de leerling, zoals ook voorzien in de aanloopfase voor het gewoon secundair onderwijs, gerealiseerd kan worden en dit niet alleen in de startfase van het traject, maar ook doorheen het traject.
- Te voorzien dat scholen buitengewoon secundair onderwijs die een duaal traject inrichten, een niet-duale opleiding organiseren met een inhoudelijk verwant opleidingsprofiel in de kwalificatiefase. Dit zorgt ervoor dat de leerling terug kan instromen in een niet-duale opleiding op de school die voor deze leerling vertrouwd is. Het voorkomt ook dat leerlingen die terug willen instappen in het niet-duale traject zich veel verder moeten gaan verplaatsen om een geschikt aanbod te vinden.
- Een aanpassing van de tekst in artikel 19 van de Memorie van toelichting. Het handelingsplan heeft betrekking op het geheel van de opleiding en omvat zowel de werkcomponent als de schoolcomponent. De redelijke aanpassingen op de werkplek moeten daar dus ook deel van uitmaken.
- Middelen te voorzien om de erkende nood aan versterkte trajectbegeleiding ook effectief te kunnen inrichten. In de huidige proeftuinprojecten zien we ook de nood aan deze versterkte trajectbegeleiding.
- Het schrappen van de laatste alinea in artikel 13. in dit voorontwerp van decreet ("De Vlaamse Regering kan voorwaarden of beperkingen verbinden aan de organisatie van deze

structuuronderdelen”). Dit omdat in het decreet al een aantal bepalingen zijn ingeschreven waarbij de Vlaamse Regering afwijkingen kan voorzien en deze bepaling daarbij geen meerwaarde is.